NORGES SPEIDERFORBUND

Rapport fra arbeidsgruppen for ledertrening i NSF
18.10.2023

Innholdsfortegnelse

Innledning ***3***

Undersøkelser ***5***

KL/KS Våren 2023 ..... **5**

Spørreundersøkelse til grupperinger i NSF **6**

Dialog med ansatte i Scouterna, KM og NSF **7**

Andre innspill **9**

Analyse av dagens situasjon ***10***

Arbeidsgruppens anbefalinger ***11***

1. Styrke tilgang på kurs i hele landet **11**

2. Reorganisering av komite speiding for å styrke arbeidet med ledertrening **12**

3. Nettverk for ledertrening **14**

4. Videreutvikle min.speiding **14**

Oppsummering ***15***

Vedlegg 1 – Spørreundersøkelser ***16***

Vedlegg 2 – Menti fra KL/KS Våren 2023 ..... ***30***

Innledning

Til speidertinget 2022 ble det lagt fram forslag fra Follo krets om organisering og drift av ledertrening i NSF. I saksfremlegg ble det presentert som følger:

Det er avgjørende for å rekruttere nye og holde på speiderledere at lederne tilbys kurs og utvikling i lederarbeidet. Kretsene har ansvar for å legge til rette for at ledertrening og lederutvikling tilbys, og motivere gruppene til å sende deltakere på kurs.

Mange kretser har ikke egne ledertrenere, enda flere har ikke en fungerende ledertrenerpatrulje. Alt for mange av kretsene greier ikke tilby lederkurs i kretsen jevnlig. Noen samarbeider om å arrangere kurs og inviterer hverandres grupper til lederkurs, på samme måte kunngjøres ofte, men langt fra alltid, og alt for tilfeldig, kretsenes kurs på speiding.no slik at de er tilgjengelig for ledere fra andre kretser.

Follo krets mener derfor at ledertreningen bør styrkes ved at den organiseres mer sentralt. Detaljene i hvordan det organiseres bør speiderstyret, komite speiding og forbundskontoret finne ut av i fellesskap. Målet må være at datoer for kurs, kurssteder og sammensetning av kursstaber organiseres nasjonalt, slik at vi sikrer at det arrangeres kurs i hele landet jevnlig, og at informasjon om tilgjengelige kurs i hele landet blir kommunisert tidlig og kjent for ledere som ønsker å gå på lederkurs. Det er viktig at det parallelt med dette arbeidet med å utdanne nye ledertrenere og at oppfølgingen av ledertrenere i hele landet styrkes. Samtidig bør arbeidet med nasjonale ledertrenersamlinger som gir ledertrenere faglig påfyll, fellesskap og styrker rekruttering av nye ledertrenere prioriteres.

Arbeidet må skje i dialog med kretsene, kretsstyrene bør fortsatt ha ansvar for å legge til rette for at ledertrening og lederutvikling tilbys i kretsen.

Speidertinget vedtok følgende:

Speidertinget ber Speiderstyret sette ned en bredt sammensatt arbeidsgruppe som skal vurdere følgende punkter:

- *hvordan ledertrening kan gjøres tilgjengelig på best mulig måte, gjennom formidling og struktur*
- *hvordan vi kan sørge for at det avholdes holdes kurs i hele landet jevnlig*
- *hvordan vi kan sørge for at det jevnlig utdannes nye ledertrenere i alle deler av landet*
- *hvordan vi kan sikre god deltakelse på den årlige ledertrenersamlingen, slik at ledertrenerne får faglig påfyll og bygger nettverk og fellesskap*
- *hvordan vi kan sørge for at informasjon om alle lederkurs er tilgjengelig i god tid på NSFs nettsider*

Arbeidsgruppa skal presentere resultatene av arbeidet sitt og videre anbefalinger for KL-KS høsten 2023. Speidertinget ber Speiderstyret om å sette i verk nødvendige endringer basert på arbeidsgruppas anbefalinger løpende. (Sak 7.2.2, Speidertinget 2022)

Arbeidsgruppe ble nedsatt i januar 2023 med følgende medlemmer:

Kristian Haugsmoen Fog	**Østre Østfold**	
Torunn Fjelde Hansen	Vesterlen	
Roald Arnet Amundsen	Hålogaland	
Øyvind Danielsen	Grenland	
Charlotte H. Jørgensen	Trøndelag	
Ronja Bjørnshol-Trelnes	Romerike	
Petter Stenstadvold	Sogn og Fjordane	
Kristoffer Holt Iversen	Fredrikstad	Fratrådt 25.08.23

Problemstillingen som er belyst har vært en utfordring gjennom flere år. Allerede i 2018 ble det vedtatt av speiderstyret at "*Alle ledertrenerne er med i et nettverk på nasjonalt nivå* ". Det ble skissert oppgaver for denne gruppen og at de samlet skulle være en ressurs for forbundet og kretser i arbeidet med ledertrening og kurs.

Nettverkets oppgaver skal bla være:

- *Finne kurstaber til nasjonale kurs (TG og LTK), samt prosjektleder til nasjonal ledertrenersamling*
- *Fange opp hvis kretser har lite lederkurs og bidra til at kretser får hjelp til å holde kurs*
- *Motivere til at det holdes kurs lokalt - både grunntreningen og emnekurs*

(Speiderstyret 2018, Prosjektgruppa for ny kretsmodell)

Ledertrening i NSF er organisert ved at hver krets oppnevner sine ledertrenere, helst etter at ledertrenerkurs er gjennomført. Ledertrenerne i kretsene planlegger og gjennomfører kretsens lederkurs (peff, trinnkurs, emnekurs). I noen områder danner flere kretser en felles ledertrenerpatrulje og samarbeider om kurs.
Kurs gjennomføres på forskjellige måter i de ulike kretsene: kvelder, dager, helg og digitalt. I flere kretser og landsdeler er det vanskelig å få gjennomført kurs. Noen speidergrupper og kretser sender sine deltakere på kurs til andre kretser, korps og landsdeler for å kunne tilby sine ledere de kursene som trengs. I grupper og kretser er det etterspørsel etter kurs og trening av lederre.

Ledertrening på nasjonalt nivå er bl.a. Trekløver Gilwell, ledertrenerkurset, friluftslivskurs m.fl.

Undersøkelser

Arbeidsgruppen har innhentet informasjon fra flere arenaer og former.

Vi var representert under KL/KS våren 2023, hvor vi hadde dialoger med enkeltindivider og presenterte noen caser i grupper. Det ble også lagt frem en menti, refererer til vedlegg 2, hvor det anonymt ble sendt inn innspill.

Videre formulerte arbeidsgruppen en digital og anonym spørreundersøkelse til ledertrenere, kretser, korps, grupper og tidligere deltagere i trinn 1,2 og 3 (vedlegg 1).

Referer til kommende avsnitt «Dialog med ansatte i Scouterna, KM og NSF» har arbeidsgruppen gjennomført intervju med forbundskontoret til KM og NSF. Og hadde mailkorrespondanse med Scouterna i Sverige.

Arbeidsgruppen har også hatt dialoger med komitéer og individer under ulike arrangementer gjennom prosjekttiden. Vi har vært til stede under kretsleir farmen og regionleir HVAM 1323, Sirkus2030, komite speiding, ledersamling landsdelsleir Nord-Norge.

KL/KS Våren 2023

Her var alle kretser utenom 2 representert. Arbeidsgruppa presenterte seg og sitt mandat og fikk gode meldinger tilbake om situasjonen, ønsker og behov. Se vedlegg 2 fra menti-undersøkelsen for mer detaljerte svar.

Noen uttrykte ønsker fra KL/KS:

- Flere muligheter for kurs i løpet av året.
- Lav/gratis deltakeravgift.
- Åpne kurs for deltakere fra andre kretser.
- Motivering og påtrykk for dem som mangler kurs.
- Muligheter for kveldskurs/digitale kurs.
- Gi økt status for gjennomførte kurs.
- Muliggjøre kurs med kort reiseavstand for deltakere.

KL/KS har også positiv holdning til å dele ledertrenere og deltakere med andre kretser dersom det ikke medfører for stor økonomisk belastning. Det er mange positive ringvirkninger ved å delta på kurs sammen med andre kretser.

Innspill for å bidra til felles “ledertrenerløft”:
Lav terskel for å bli ledertrener, felles staber for kurs, hyppige kurs på flere plasser, kartlegging og oppfølging av behov samt opprettholde ledertrenersamling med nyttig innhold.

Hva fungerer bra:
Positive, motiverte, ivrige ledertrenere, samhold og fellesskap for ledere/rovere og godt kursinnhold.

Største utfordringer for ledertrening:
For få ledertrenere, lite tid/motivasjon til deltakelse og/ eller få som melder seg på kurs.

Kretsene sier de kan bidra med:
Ressurser og bemanning/ledertrenere i en pool, deltakere og dele erfaringer med forskjellige kursformer.

Ønsker for ledertrening i NSF:
Mer praktiske kurs, emnekurs, veiledning for kretser, samkjøring av ledertrenere/ledertrenerpool og erfaringsutveksling mellom kretser.
(KL/KS, mars 2023)

Spørreundersøkelse til grupperinger i NSF

For å finne ut av hvordan tilstanden er for kursdeltakere, ledertrenere og kretser/korps/grupper ble det sendt ut en digital spørreundersøkelse. Tilbakemeldinger fra denne undersøkelsen representerer kun et fåtall av kretsene. Flere detaljer er i vedlegg 1.

Likevel ser vi følgende tendenser ut fra svar fra ledertrenere og kursdeltakere:

- I en del områder er det god tilgang på ledertrenere, mens andre har lite tilgang.
- Det er mange ledertrenere, veiledere og tidligere kursdeltagere som ikke gies mulighet til å delta som stab på kurs og som er en stor ledig ressurs.
- Ledertrenere er i stor grad villig til å være med i stab på to eller flere kurs i året.
- Kretsene ønsker i stor grad flere kurs enn det som finnes i dag.
- Både deltakere og kursholdere kan gjerne være med på kurs andre steder i landet, men noen kretser mener det er vanskelig å få til.
- De fleste synes at besøk fra andre kretser er positivt og det virker som man ofte blir oppfordret til å delta andre steder.

- Det er stort ønske om å arrangere peff og grunntrening, lederstart og emnekurs.
- Mange deltakere på trinnkursa ønsker å delta på Trekløver Gilwell og ledertrenerkurset.
- De fleste ønsker fysiske kurs i form av helg (77%), dag og kveld noe færre, men digitale kurs er også oppe med ca 20%.
- Gruppeleder er en av de viktigste formidlerne av kurs, i tillegg til epost, og deltakere er veldig fornøyde med det.
- Deltakere og ledertrenere er samstemt i at kurs skal ha tilpasset og praktisk innhold, og gjerne med samtaler og diskusjoner.
- Kursinnhold fra Peff til Trinn 3 er godt kjent, mens emnekurs og andre fordypningskurs, samt TG og LTK er lite kjent for folk.
- Også ledertrenere har mindre kjennskap til innholdet i TG og LTK.

Dialog med ansatte i Scouterna, KM og NSF

Scouterna:

Scouterna i Sverige har lykkes godt med vekst og rekruttering.
De er klare på at selve ansvaret for å få rekruttere ledere ligger nede på gruppene. Det er deres ansvar og introdusere lederne for de utdanninger som finnes som leder og veilede dem til å begynne.
Det er forbundskontoret sitt ansvar å dele kunnskap om utdanninger så mye som mulig gjennom nyhetsbrev, demokratijamboree, og de tillitsvalgte som jobber ut mot gruppene. Scouterna har et eget webkurs om trygge møter som alle må gjennomføre. Dette snakker med medlemssystemet og gruppene har ansvaret for å følge opp at dette blir gjort. Scouterna er klare på at webkurs har kommet for å bli og det må man bare finne seg i da dette er et årsmøtevedtak som har gjennomgått en demokratisk prosess. Det betyr ikke at scouterna ikke liker fysiske møter, men det er en fordel at man kan tilegne seg viktig lærdom via et nettkurs akkurat når det passer.

Det som anses viktig for å få ledere med på kurs er å ha gode utdanninger. Hvis man har dette så sprer kunnskapen seg om at det er bra lærdom å ta med videre og at det gir ny kunnskap. Scouterna har som mål å være en lærende organisasjon og at vi må leve som vi lærer. Scouterna har en ideell utdanningsorganisasjon slik som NSF som betyr at de som lærer bort også er ledere og har god kunnskap om det å være speiderleder.
Rådene til NSF er rett å slett ta jobben, se etter behov og analysere dette.
Scouternas suksessfaktor var å organisere frivillige på nasjonalt nivå som står i fronten av å utvikle kursene videre basert på en stor behovsanalyse.

KM Speiderne:

I intervju med KM ble viktigheten av å gjøre kurs synlig løftet frem. I KM legges alle kurs ut på nettsidene for alle og det er en plikt for arrangører og sørge for at det blir lagt ut. KM har en strategi om at den beste måten å gjøre kurs tilgjengelige på er å fokusere på deltagerne, felleskapet og målet for kurset. Veien til målet er situasjonsbestemt og må ikke være i hovedsetet. KM har også gått vekk fra en kursrekkefølge som er fast etter grunntreningen da dette har gitt større effekt. KM anbefaler enhver som ønsker mer info besøke deres nettsider og se hvordan de har bygd opp sin opplæring. Det er viktig for KM å fornye seg å digitalisere og legge til rette for en ny tid, man må allikevel huske at speiding er å være sammen fysisk og at noen har dette som en arena for å slippe unna hverdagens digitalisering. Dette betyr at samtidig som man utvikler og legger til rette for en større grad av digitalisering, må det fortsatt være mulig å beholde fysiske samlinger. Man må igjen huske at hensikten er å nå målene og om man bruker den digitale veien, helgekurs eller kvelder så er ikke dette det viktigste.

KM har laget et eget ledertrener utvalg. Utvalget består av fire faste medlemmer samt at det har en sekretær som er ansatt på forbundskontoret. Utvalget skal sikre at det jobbes løpende med ledertrening på alle nivåer, rekruttering, sjekke temperatur, arbeide med innkomne spørsmål og lede prosjekter. Det å ha en sekretær som er ansatt sikrer at både kontoret og landsstyret er koblet til at saker kan behandles effektivt. Utvalget har et prinsippdokument og et mandat de jobber etter.

Forbundskontoret sender også ut en leder-undersøkelse hvert andre år for å få innspill fra lederne og se hvilken kurs man skal jobbe videre mot.

NSF:

I intervju med NSF så kom det frem at en viktig erfaring fra dem er at framsnakking må til for å utvikle seg godt. Det kan oppleves som sjalusi hvis noen får til et godt kurs og at man i stedet for å koble seg bedre på å lære så vil det oppstå et behov for å finne ut hva disse gjør feil opp mot kursinnholdet.
NSF opplever en påstand om at kursplaner skal følges slavisk på et teoretisk nivå. Dette er ikke intensjonen. Hvis man tenker at kursplaner er mer en veiledning og anbefaling til hvilket innhold kursholdere kan bruke for å nå målene som planen setter. NSF er klare på at hele meningen er å gi kursholdere frihet til å velge sin metode for å holde kurs for ledere.

NSF tenker vi er ulike gjennom landet vårt, vi har ulike behov, ulike forutsetninger og ulike rammer rundt oss. Det er målene som er viktige å oppfylle uansett om kurset holdes over en helg, over nett, på kvelder etc. Det viktige er at vi skaper gode ledere

og sikrer progresjon. Samme progresjon som er den røde tråden i hele speiderlivet. Ha tillit til kursplaner, hjelp ledertrenere til å formidle på sin måte.

Dette med viktigheten av å evaluere kursplaner er også en feiltolking. Det ble lagt ned et stort arbeid i 2017 med mye ressurser fra NSF og man oppdaterte og reviderte alle kursplanene. Man så her at selv en stor revidering som krevde mye tid og ressurser skapte små endringer. Det ble bestemt at kursplanene skulle omgjøres til levende dokumenter der Komite Speiding har mandat til å gjøre endringer som kreves underveis. Således så kreves det ikke en revidering, men at endringsønsker meldes inn til komite-speiding.

NSF mener regionsamarbeidet tidligere fungerte bra. Det var noen som ikke fungerte like godt, og disse ble også årsaken til nedleggelse. Skal det holdes kurs i hele landet jevnlig er det ønskelig at ledertrenere begynner å samarbeide mer i regioner slik at de blir mer robuste, kan samhandle om når kurs skal arrangeres, hvem som kan hjelpe etc.

Rekruttering og utdanning av nye ledertrenere handler om å framsnakke. Løfte de som er usikre, veilede de som har kjørt seg fast. leder trenerne som gruppe burde nasjonalt sett hatt ett ledertrener nettverk som hadde mye større ansvar rundt utvikling av ledertreningen, faste oppgaver rundt ettersyn og ansvar for å løfte kritiske spørsmål til komite speiding.

Ledertreningsamlingen bør få frem det positive, ha fokus på verktøy og metoder for å lykkes med kursene, kom med råd og veiledning for tolking av kursplaner i stedet for å være negative til innholdet.

Informasjonsflyt er en utfordring i hele NSF. I beste fall kommer 50% av informasjonen frem til målgruppen. Vi har et mål om at alle kurs skal ligge på arrangementssiden på speiding.no. Skal vi få til dette så krever det at alle melder inn sine arrangementer. Forbundskontoret har et stort ønske om å ha et pålagt besøk hos alle kretser minimum en gang i året.

Andre innspill

På strategisamlingen Sirkus 2030 kom det fram behov for kurs i praktiske speiderferdigheter (type Nyingen) og kurs som kunne modellere møter og turer.

Det er innspill om å utarbeide kurs som en del av prosjektarbeidet: F. Eks. hvordan lage Path i Roverway, administrasjon, kommunikasjon, søknader, arrangementsplanlegging m.m.

Nye emnekurs kan være temaer slik som speiderhistorie, klima, kyst og mye mer.

KS gir uttrykk for at de ikke rekker å prioritere oppfølging av ledertrening fordi program trenger mye av oppmerksomheten i dag.

På leiren Hvam 1323 i juni, samlet noen ledertrenere seg og kom med noen tilbakemeldinger til arbeidsgruppen. De mente at den årlige ledertreningssamlingen må være mer sentralt og ha relevant opplegg, og bør ha fokus på nyskapning. Det ble også nevnt at man kanskje ikke trenger å ha den i januar. Det ble foreslått å dele ut en oversikt over leder veien i NSF på lederstart.

Innspill som kom fra dialoger med grupper fra Farmen, kretsleir Vesterlen var et ønske om å lære mer og øke kunnskapsbanken. Flere uttrykker et ønske om flere emnekurs som for eksempel, klatring, hvordan få patruljesystemet til å fungere og hvordan takle krevende oppførsel. Det er også et ønske om mer avanserte kurs som for eksempel pionering, mat på bål, mentorrollen osv. for de som er litt mer drevne og ikke på nybegynner-nivå. Det kommer frem at mange foretrekker at kursene er i nærheten, altså maks 1 mil unna, og at kanokurs som arrangeres i sentral regi er veldig bra og gir god tid til praksis. Det trekkes også frem at det er viktig at info om dato og tidspunkt for kurs kommer tidlig og at det er positivt når kveldskursene går over en uke da det gir flere valgmuligheter. God kursmanual for kursholdere og en fast mal på kursinnhold, slik at man vet hva som skal gjennomgås er også viktig.

Analyse av dagens situasjon

Forbundet har godt innhold i grunntrening og kurs, og flere ressurser som ledertrenere. Det gjennomføres ledertreningskurs og TG kurs jevnlig. Likevel dekker ikke dette behovet for de kretsene som ikke har nok ledertrenere og som ikke makter å drive egne kurs.

Flere kretser og regioner har gode planer for kurs og trening og tilbyr plasser til ledere fra hele landet når kurs og grunntrening gjennomføres. Samlet har ikke forbundet planer eller metoder for å kvalitetssikre og tilby trening til alle ledere. Hvert kurs må bli registrert i min.speiding og beskrevet på speiding.no slik at det gis mulighet for alle til deltakelse.

Oversikt over oppnevnte ledertrenere er ikke oppdatert og noen kretser har ikke oversikt over egne ressurser og oppnevnte ledertrenere. Gruppen av ledertrenere i forbundet er ikke organisert slik at samhold og samarbeid blir optimalt. Det finnes «ledige» ledertrenere for oppdrag samtidig som kretser savner trenere/veiledere i kursstaber. Forbundet må ivareta ledertrenere slik at miljø, tilhørighet og oppdrag oppleves utfordrende og inkluderende.

Å danne et nettverk av ledertrenere har gjennom flere år vært en prioritert oppgave, men det har ikke blitt satt ut i livet. Noen forsøk med sammensatte staber og

“nasjonale” kurs har blitt prøvd, men ikke fulgt opp. Nettverket for ledertrening har ikke brukt speidermetoden eller hatt et tydelig særpreg. Ledertrenersamling i januar har i liten grad klart å samle alle kretsenes ledertrenere. Ledertrenerne bør føle tilhørighet til dette miljøet også utenom denne samlingen.

Forbundet har ikke klart å følge opp behovet kretsene har for støtte og oppfølging i ledertrening. Det gis uttrykk for at det er for mange oppgaver som skal løses i Komite speiding og at arbeid med ledertrening må nedprioriteres. Ved å gi disse oppgavene prioritet mener vi at kretsene vil få mer igjen for den ressursen de bruker på opplæring og drift av ledertrenere. Det ville også være lettere å finne gode koblinger mellom trinnkurs, peffkurs og emnekurs om man kunne bruke ressurser fra flere deler av landet.

I medlemssystemet oppleves det vanskelig å finne kurs som ikke er registrert i egen krets. Dette gjør at deltakere fra andre kretser ikke har mulighet for å melde seg på. Noen kretser gir uttrykk for at de ikke bruker medlemsregisteret, i noen tilfeller fordi det oppleves som vanskelig å registrere og at kunnskapen er ulik.
Kretser gir også uttrykk for at det er vanskelig å finne ledertrenere fra andre kretser og at det ikke er noe godt system for å få opplysninger om disse.

Det oppleves vanskelig å kopiere arrangementer som ligger i medlemsregisteret og linke dette til egne nettsider og andre verktøy. Det er heller ikke en enkel mulighet for å sende ut informasjon direkte til deltakere og derfor velger noen å bruke andre muligheter, som for eksempel Spond.

Arbeidsgruppens anbefalinger

Med bakgrunn i undersøkelse og analyse har arbeidsgruppen funnet fire hovedpunkter som vil anses som viktige, og prioriterte tiltak for å løse punktene i arbeidsgruppens mandat. Hver av disse hovedpunktene har en underliggende beskrivelse av innholdet og må anses like prioritert som hovedpunktet.

1. Styrke tilgang på kurs i hele landet

I samarbeid med kretser sørge for at det arrangeres peff-/trinn-/emnekurs i de deler av landet der det ikke er så lett å få arrangert kurs. I dag er det vanskelig i mange regioner å få til kurs, da tilfanget på både ledertrenere og deltakere er begrenset.
Vi foreslår derfor følgende:

- “Felles/sentrale” ressurser organiserer og arrangerer kurs sammen med ledertrenere rundt omkring. Utnytte ledertrenere som er litt “alene” eller der det ikke er nok til å holde kurs uten bistand. Det vil også bedre tilgangen på ledertrenere.

- Økonomisk støtte for å utjevne kostnadene når ledertrenere må reise langt for kurs bør være et strategisk tiltak fra NSF.
- Krav om at alle kurs skal lyses ut nasjonalt i min.speiding og på speiding.no, hjelpe til med utforming og påmeldingsskjema, ingen lokale løsninger for påmelding.
- Styrke samarbeidet mellom ledertrenere og andre veiledere nasjonalt og regionalt gjennom "Nettverk for ledertrening" og jevnlige møter.

2. Reorganisering av komite speiding for å styrke arbeidet med ledertrening

Arbeidsgruppen anbefaler at Komite Speiding deles i 2 likeverdige komiteer med hver sine definerte oppgaver og budsjett. Disse får nye navn for å synliggjøre oppgavene de får. Dette for å sikre godt og kontinuerlig arbeid med både program og ledertrening. Disse komiteene bør ha minimum 4-5 medlemmer, men antallet kan variere etter forventet oppgavetilfang og behov. Komiteene skal ha tildelt en hovedkontakt på forbundskontoret og i speiderstyret Det vil fortrinnsvis anbefales at begge komiteer har samme kontaktperson for å sikre fordeling av oppgaver etter intensjon.

I de tilfeller det er oppgaver der begge komiteer er borti de samme/relaterte problemstillinger, skal komitelederne avdekke om dette er oppgaver/tema som de skal jobbe frem hver for seg, i fellesskap, eller om den ene komiteen skal ta hovedansvar. Det kan være aktuelt med felles møter, prosjekter og arrangementer.

Komiteene og nettverket bør evaluere innholdet og arbeidsformen etter 24 måneder. Det må settes av midler for begge komiteene og nettverket så de kan utføre sine tildelte oppgaver. I første omgang tas manglende finansiering fra strategiske midler for å få komiteene og nettverket i gang med sine oppgaver.

«Komite ledertrening»

Her er oppgaver som faller under ledertrening på alle nivå.
Mandat/oppgaver:

- Koordinere ledertrening i kretser og regioner for å få til ledertrening over hele landet.
- Bidra til utforming og realisering av strategisk plan i Norges speiderforbund.
- Vedlikeholde og videreutvikle ledertreningen i tråd med Retningslinjer for ledertrening.
- Komiteen skal være med å legge premisser for kurs og ledertrening, slik at dette er i tråd med prinsippene i speiderprogrammet og ledertreningen, strategisk plan og verdigrunnlaget.

- Følge med på hva som rører seg internasjonalt og trekke inn relevant utvikling i arbeidet med ledertrening.

Andre oppgaver for komite ledertrening:

- Være lederpatruljen for “nettverk for ledertrening”.
- Arrangere årlig ledertrenersamling og gi mulighet for faglig påfyll for ledertrenere.
- I samarbeid med kretser sørge for at det arrangeres peff/trinnkurs/emnekurs i de deler av landet der det ikke er så lett å få arrangert kurs.
- Sette sammen staber for kurs nevnt i forrige punkt.
- Koordinere ledertrenere og andre kursveiledere/-holdere som i dag ikke er en del av en ledertrenerpatrulje (i region/krets). Dette vil skape tilhørighet, og de vil kunne bidra til kurs sammen med andre.
- Bygge særpreg og samhold blant ledertrenerne.
- Holde oversikt over ledertrenere og bidra til utvikling av verktøy slik som min.speiding til hjelp for ledertrenere.
- Jobbe med relasjonsbygging mellom ledertrenere på tvers av kretser og landsdeler.
- Ha kontakt med kretser og ledertrenere årlig for å om mulig å opprettholde aktiviteten blant ledertrenere/veiledere, i tillegg til å ha fokus på å få med flere. søke å få frem aktive ledertrenere og å aktivisere ledertrenere og andre kursveiledere.
- Oppnevne prosjektleder for ledertrenerkurs og Trekløver Gilwell
- Hjelpe kretser og kursstaber i å informere om kurs på speiding.no og min.speiding.no (for hele landet).
- Påse at speidermetoden blir brukt på ledertrenersamlinger for videreutvikling av ledertrenerne.
- Se på mulighet for å ha felles kurshelg for Peff og Trinn-kurs for å utnytte felles innhold og ressurser.
- Koble emne- og nettverkskurs tettere til innholdet i trinnkursene.
- Jobbe frem gode emnekurs og nettverkskurs i tråd med prinsipper for speiderledelse.
- Se om det er mulig å kvalitetssjekke lederkurs slik at vi løfter disse opp i hele landet.
- Jobbe for at deltakeravgift blir noenlunde lik i hele landet (ikke til hinder).
- Gi økonomisk støtte for ledertrenere som reiser ekstra langt for stabsarbeid.

«Komite program»

Her er oppgaver som arbeidsgruppen tenker faller inn under program og speideraktiviteter, unntatt ledertrening.
Mandat/oppgaver:

- Bidra til utforming og realisering av strategisk plan i Norges speiderforbund.

- Vedlikeholde og videreutvikle speiderprogrammet i tråd med Prinsipper for program.
- Komiteen skal være med å legge premisser for strategisk viktige arrangementer og prosjekter, slik at disse er i tråd med prinsipper i speiderprogrammet, strategisk plan og verdigrunnlaget.
- Følge med på hva som rører seg internasjonalt og trekke inn relevant utvikling i arbeidet med speiderprogram.

Andre oppgaver som faller inn under komite program: (litt fra nettsiden)

- Fordypnings- og programmerker og tilhørende andre merker for alle nivå.
- Arrangere og koordinere roverarrangement (5-kamp og roverstevnet).
- Roverombudskontakt + KM roverkontakt.
- NM i speiding.
- Jobbe frem gode emnekurs og nettverkskurs i tråd med speiderprogrammet.

Arbeidsgruppen anbefaler at delingen utføres med umiddelbar virkning der medlemmene i KS får første prioritet på valg av komite for program eller ledertrening, da de allerede er godt inne i mange av oppgavene og derfor er naturlig å ha med videre i den ene eller andre komiteen. Eventuelle behov for ytterligere supplering av medlemmer til de 2 komiteene må utlyses fortløpende.

3. Nettverk for ledertrening

Arbeidsgruppen anbefaler å opprette et nettverk for ledertrening, kursholdere, ledere og rovere med interesse for ledertrening. Det skal være både interessant og gøy å være ledertrener, og nettverket er fellesskapet som får dette til.

Nettverket skal:

- bidra til fellesskap mellom personer i nettverket.
- bidra til kompetanseheving og erfaringsutveksling i nettverket.
- stille med ledertrenere til kurs i hele landet.
- være aktivt med å rekruttere nye ledertrenere og deltakere på ledertrenerkurset.
- støtte opp under komite ledertrening sitt arbeid.
- være fag-/høringsinstans for arbeid i komite ledertrening

4. Videreutvikle min.speiding

Det trengs et godt verktøy for alle typer kurs og ledertrening som gjør at man får bedre oversikt over ledertrenere, påmeldinger m.m. Det er naturlig å utvikle min.speiding videre til å ivareta dette på en enda bedre måte. Forenkling og tilgjengelighet er nøkkelord.

Arbeidsgruppen ser at mange tilbakemeldinger handler om manglende kunnskap, manglende tilganger i medlemssystemet etc. Arbeidsgruppen er også klar over at vårt medlemssystem er under omfattende oppgradering som kan bety at noen av de innspill vi har fått, allerede er planlagt. Vi vil likevel anbefale speiderstyret å følge opp følgende punkt som prioriterte tiltak i utviklingen av systemet:

- Det er viktig at det finnes en lettfattelig veiledning for opprettelse av kurs og andre arrangementer som kun omfatter det mest nødvendige.
- Utvikle medlemssystemet til å ivareta en oversikt over ledertrenere med tilgjengelighet, og gjøre disse søkbare for alle kretser og grupper.
- Utvide tilgangen for utsendelse av sms og e-post til å gjelde kurs og arrangementer slik at arrangører enkelt kan sende ut informasjon til deltagere.
- Markedsføre min.speiding som den viktigste kanalen for kurs og påmelding, og oversikt over ledertrenere og andre kursveiledere.
- Koble tidligere deltakelse på kurs til nye kurs som blir tilgjengelig (f.eks. har du tatt Trinn 1 så får du epost når det er et Trinn 2 kurs tilgjengelig).

Arbeidsgruppen anbefaler at speiderstyret setter av nødvendige strategiske midler til prioritert utvikling av min.speiding for å møte punktene over i løpet av 2024

Oppsummering

Oppsummert så anbefaler arbeidsgruppen at alle de fire punktene ovenfor gjennomføres uten ugrunnet opphold for å skape en god progresjon i de utfordringer som er skissert i mandatet.

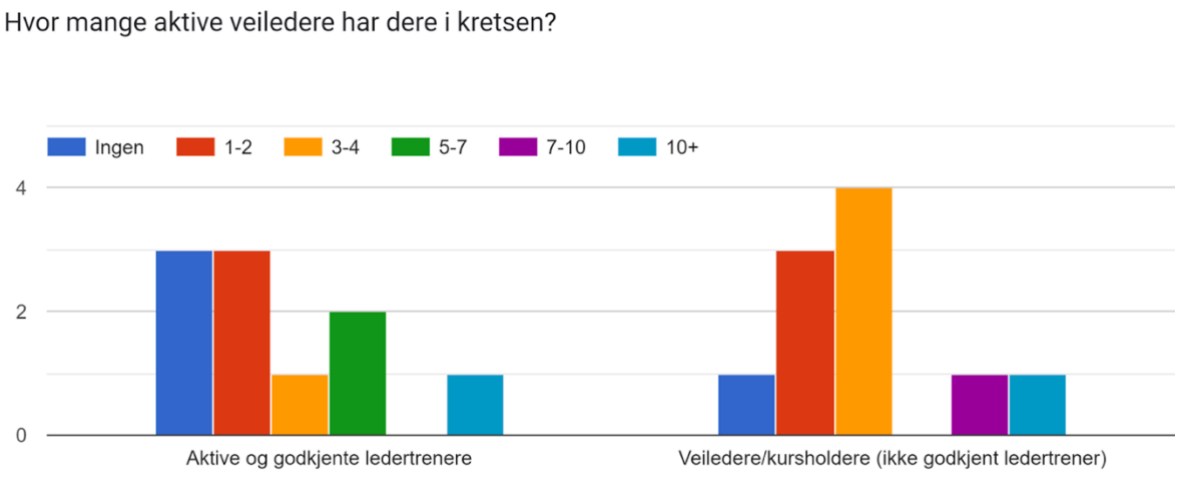
Vi anbefaler at komite for ledertrening og nettverk for ledertrening besluttes oppnevnt i SST møte november 2023 og at de kan starte sitt arbeid fortløpende etter dette. Arbeidsgruppen anbefaler at ledertrenersamlingen i 2.-4. februar 2024 blir første arrangement der både komite ledertrening, og nettverk for ledertrening presenteres og bidrar med innhold. Det vil være en målsetning at komiteen legger frem en foreløpig fremdriftsplan og innhenter ressurser for å nå sine mål.

Det anbefales at tilgang på kurs i 2024 skal oppleves bedre for ledere i Norges speiderforbund uavhengig av geografisk plassering. Og at digitale verktøy skal oppleves enkle og funksjonelle innenfor de behov man har som kursarrangør og forvalter av ledertrenere i NSF

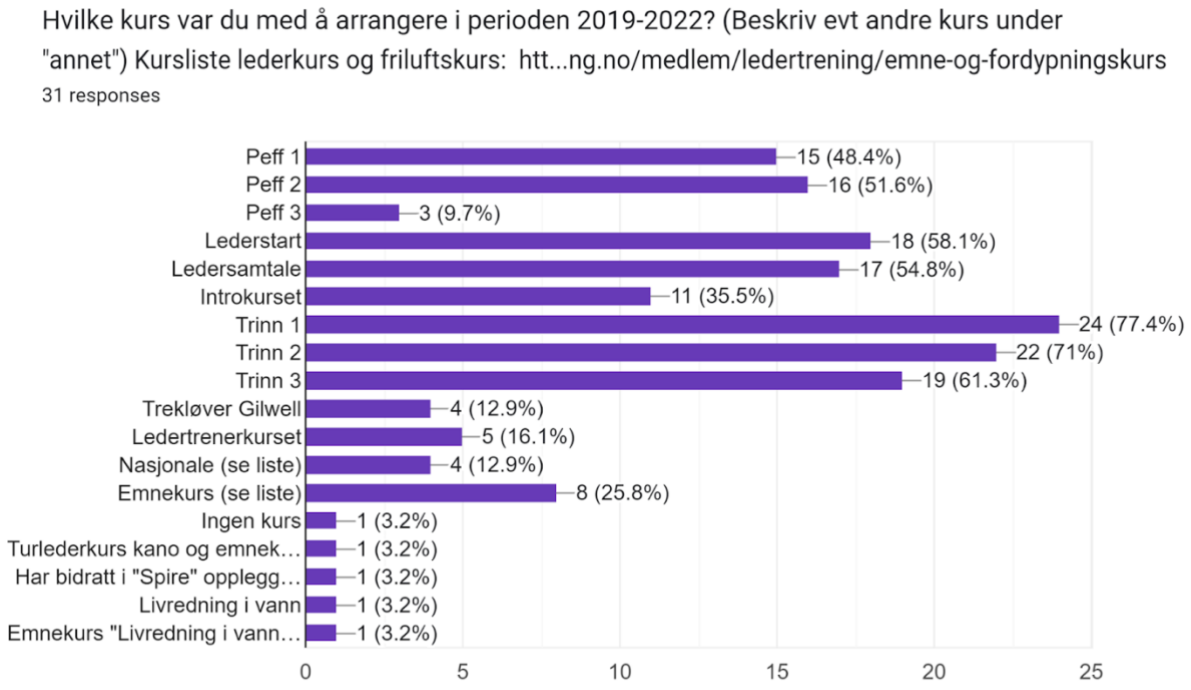
Vedlegg 1 – Spørreundersøkelser

Tilgang på ledertrenere

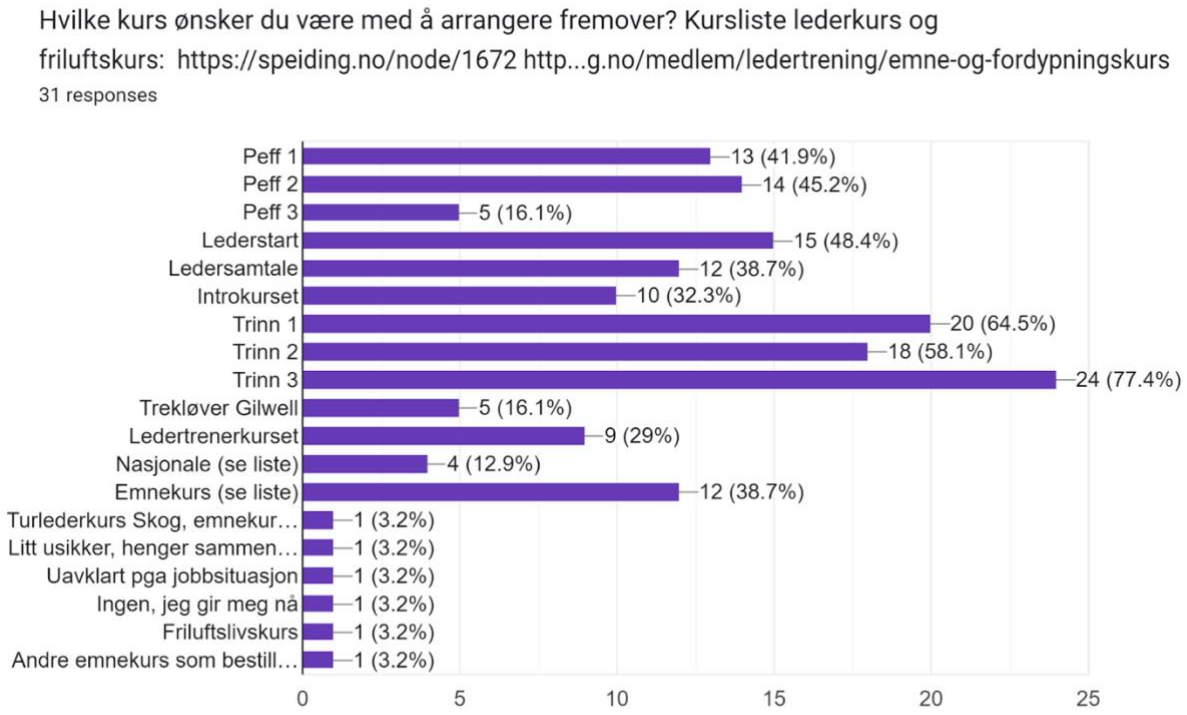
Kretsene som har svart viser begrenset tilgang på ledertrenere. Registrering i min.speiding viser derimot over 180 oppnevnte ledertrenere i kretser og korps. Dette kan forklares med at det er få kretser som har svart.
Det viser også at noen kretser ikke bruker/vet om de ressursene som finnes i egen krets.
Vi ser også at det er et flertall veiledere som ikke er (godkjente/oppnevnte) ledertrenere og det gir jo da et potensiale for å få flere ledertrenere.

Hvilke kurs har du, eller ønsker du, å arrangere/delta på?
Ledertrenerne sin tilbakemelding på hvilke kurs de har vært med på å arrangere:

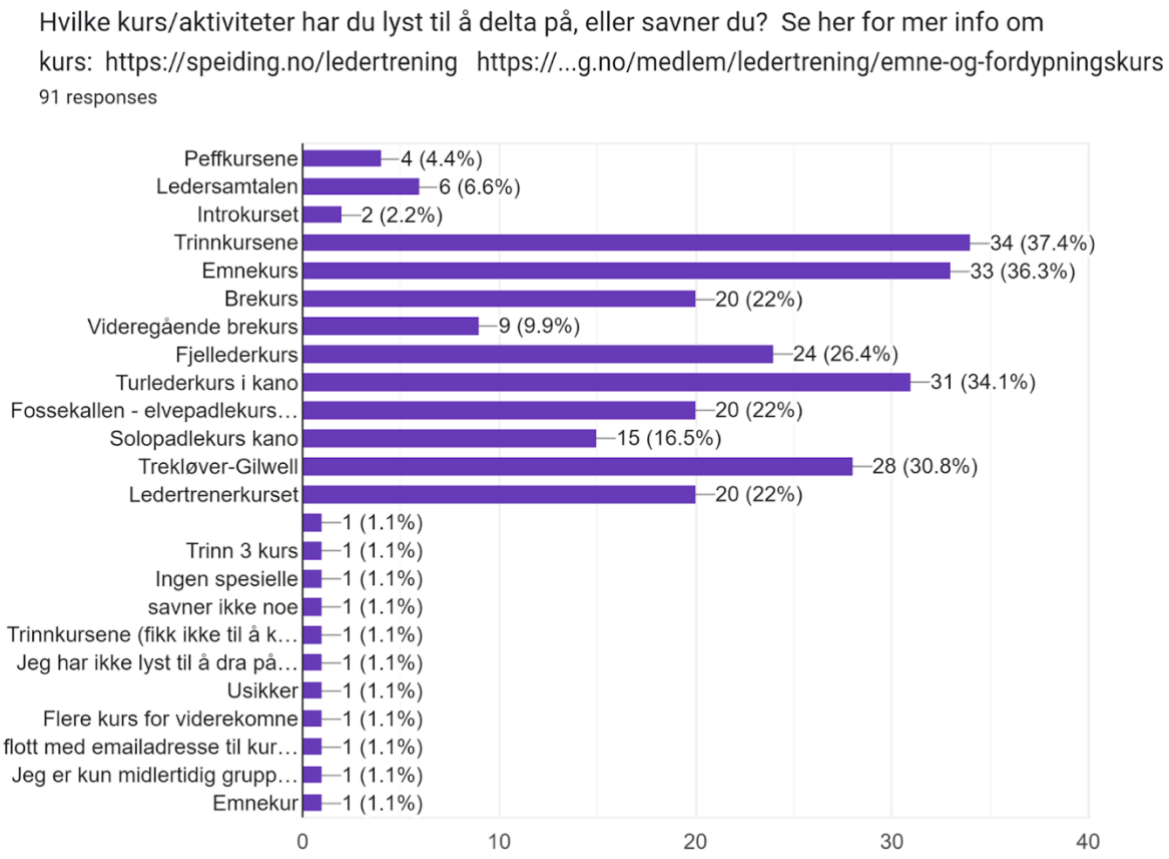
Og hvilke kurs ledertrenerne ønsker å arrangere fremover. Mye av dette samsvarer med det kretsene faktisk arrangerer.

Deltakere har også tilsvarende fordeling.

⅓ av kursdeltakerne etterspør Trinnkurs, emnekurs og friluftskurs.

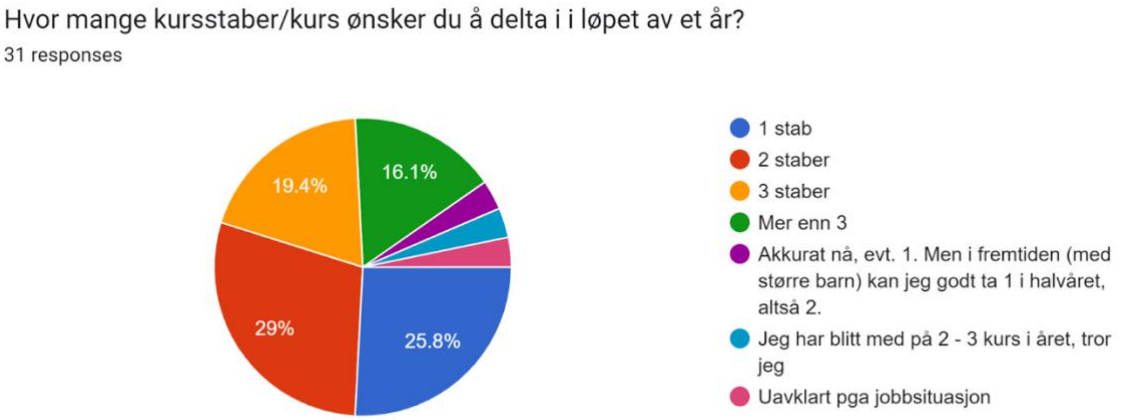
En stor andel er også interessert i TG samt flere av friluftskursene. 22% er interessert i ledertrenerkurset. Dette lover godt for rekruttering av nye ledertrenere.

Krets:
Kretsene melder tilbake at de også ønsker peff og trinn kurs prioritert.

Kursstaber

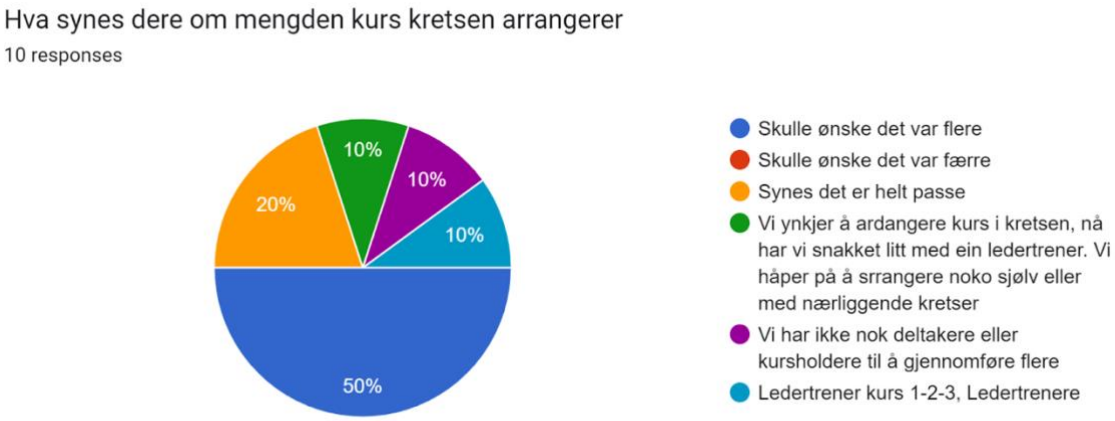
Antall staber ledertrenerne ønsker å delta i viser at det er mulig å engasjere ledertrenere i 2-3 staber i løpet av et år. Ca 65% kan gjerne delta i 2 eller flere kursstaber.

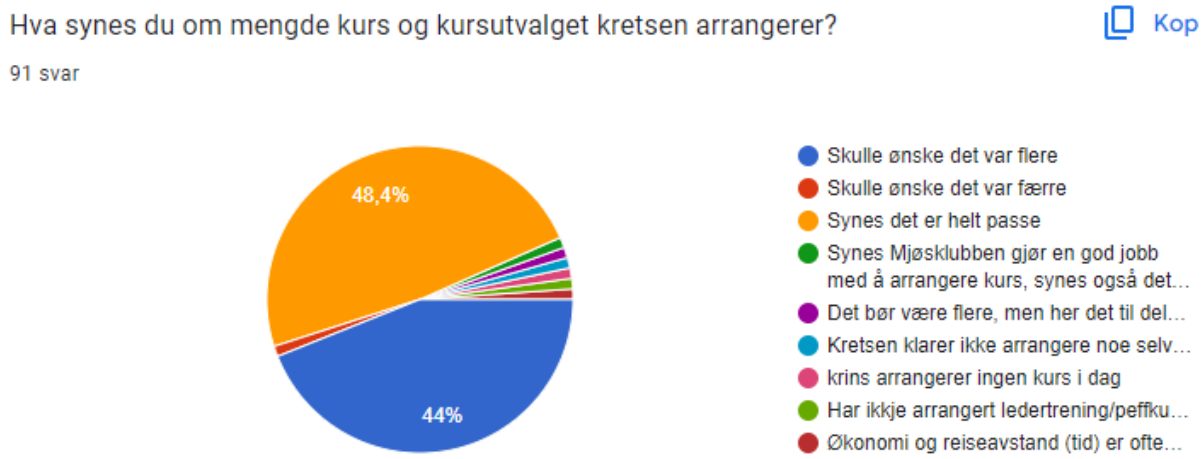
40% av deltakere som har deltatt på kurs blir ikke brukt som hjelpere/veiledere på nye kurs. Her ligger et stort potensial for kursstabene. Bare 10% blir brukt ofte.

Kretsene ønsker flere kurs for sine ledere.

Deltakere er delt på midten, men flere ønsker flere kurs, og noen har ikke kurs i kretsen i det hele tatt.

Flere deltakere etterspør bedre kvalitet og innhold i de kursene de har tatt/deltatt på.

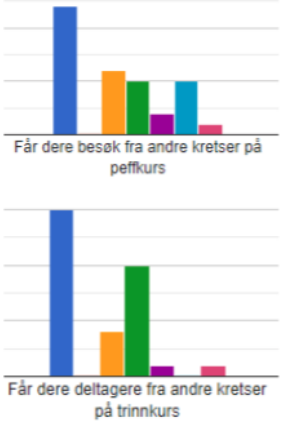
Samarbeid

Flere deltakere ønsker å delta på kurs i andre kretser/sammen med andre kretser.

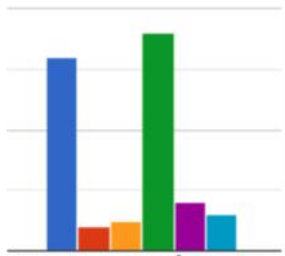
Noen sier at de oppfordres til å delta andre steder.

Samarbeid, skala:

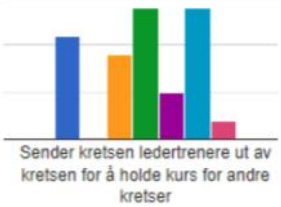
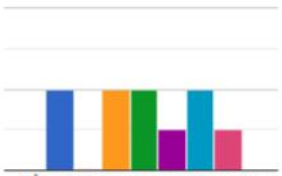
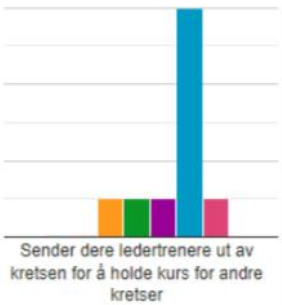
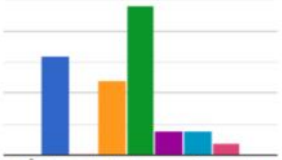
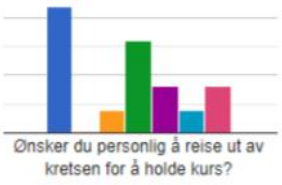

Mange kretser samarbeider med andre kretser om kurs, men det er også flere som ønsker at slikt samarbeid skal bli etablert			
Deltaker	**Gruppe**	**Krets**	**Ledertrener**
			
Av deltakerne er det veldig mange som treffer deltakere fra andre kretser, og liker det godt. Blant kretsene er det en del som føler de ikke har mulighet til å sende/få deltakere fra andre kretser, men flertallet ønsker det eller har dette etablert. Ledertrenerne også har mange tilfeller av besøk og liker det.			
Deltaker	**Gruppe**	**Krets**	**Ledertrener**
			

Det virker som veldig mange oppfordres til å dra ut og delta i andre kretser.

Deltaker	Gruppe	Krets	Ledertrener
 			

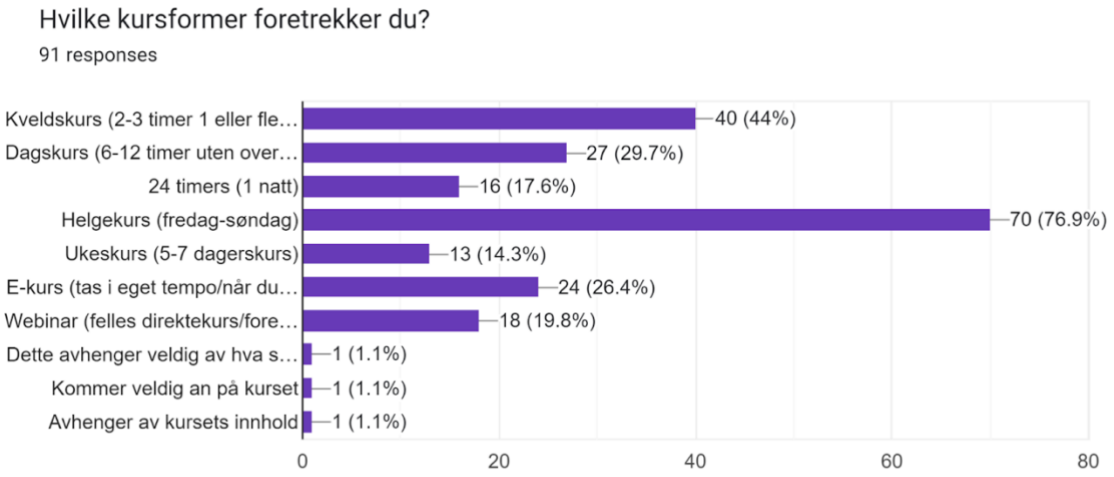
Deltakere og grupper mener det ofte er utveksling av ledertrenere, mens flere kretser har ikke kapasitet til å sende ut ledertrenere, men tar gjerne i mot.
Ledertrenere er positive til å dra ut til andre kretser eller få besøk av andre.

Deltaker	Gruppe	Krets	Ledertrener
	 	 	

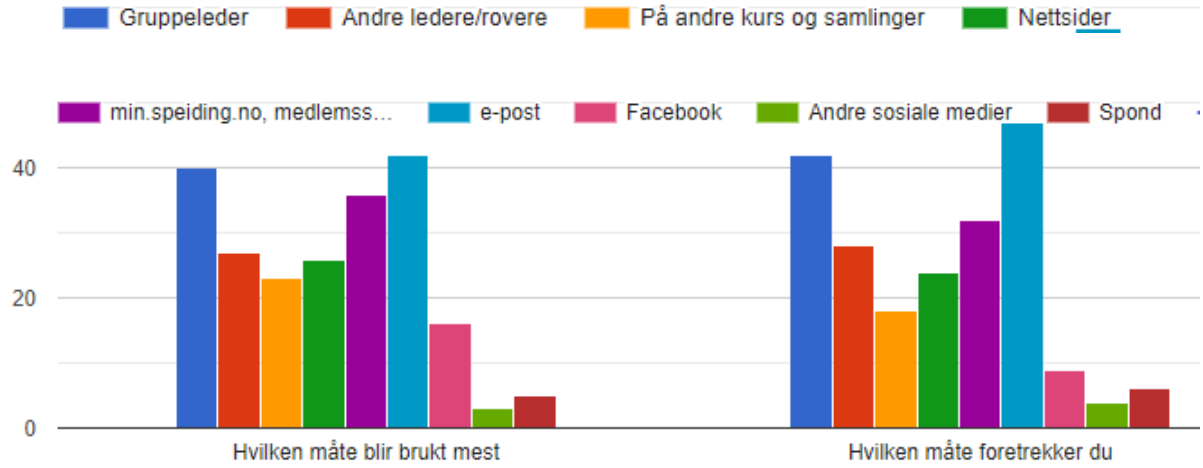
Kursformer

Absolutt størst andel foretrekker helgekurs, men mange foretrekker også kveldskurs. Rundt 20-25% ønsker digitale alternativ (webinar og e-læring)

Deltagere

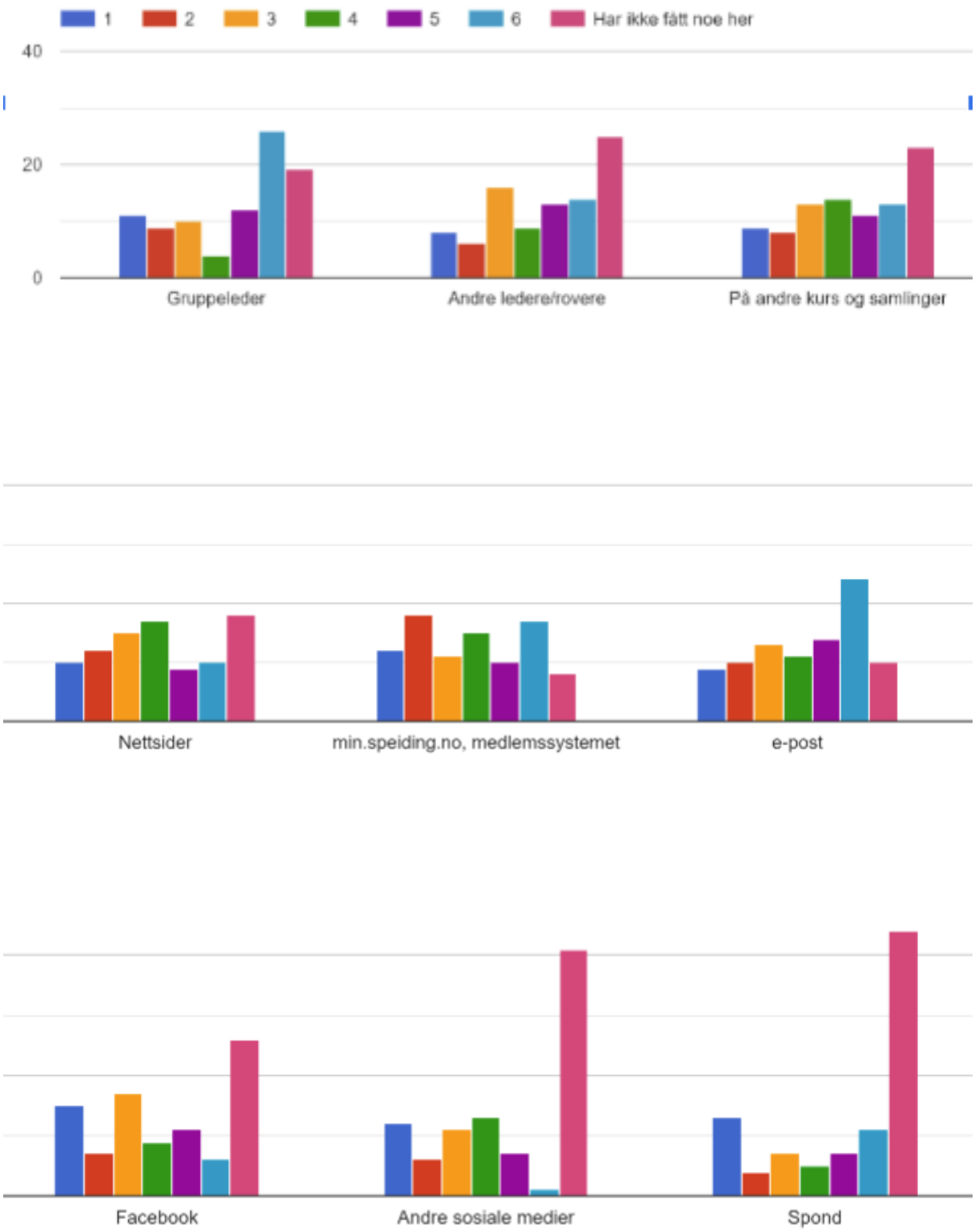

Hvordan får deltakere vite om kursene? Gjennom/via:

Vi ser at gruppeleder, epost og min.speiding er viktigste kanaler i dag.

Hvor fornøyd er man med de ulike kanalene som deltaker?
Her er gruppeleders formidling i en særstilling og peker seg ut.

Og tilbakemeldingene er:

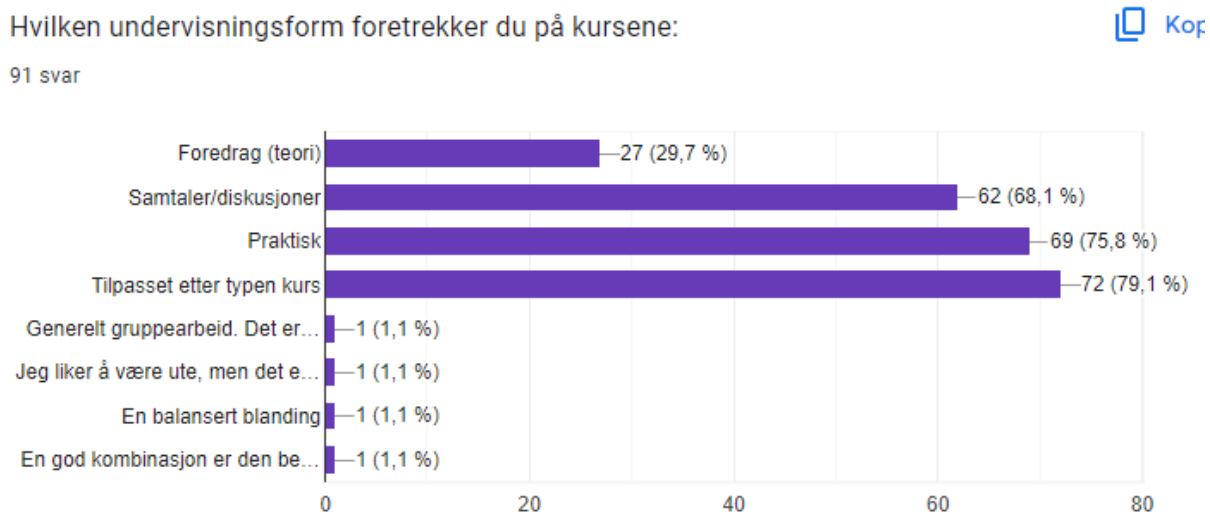
> Alle kurs må ligge tilgjengelig i min speiding og på nettsidene til nsf, ikke bare kretsene, slik at de reelt er tilgjengelig for ledere fra ulike kretser. Nå kjennes det som litt tilfeldig om vi får sendt lederne våre på kurs i nabokretsene - tilfeldig om vi får vite om kursa , om lederne får meldt seg på, og om kursene blir avlyst eller arrangert. mer systematikk og og info er helt avgjørende.

> her også gjelder det å synliggjøre det som er av kurser, og da spesielt på tvers av kretser.
> dette arbeidet er i gang, men har fortsatt mangler.

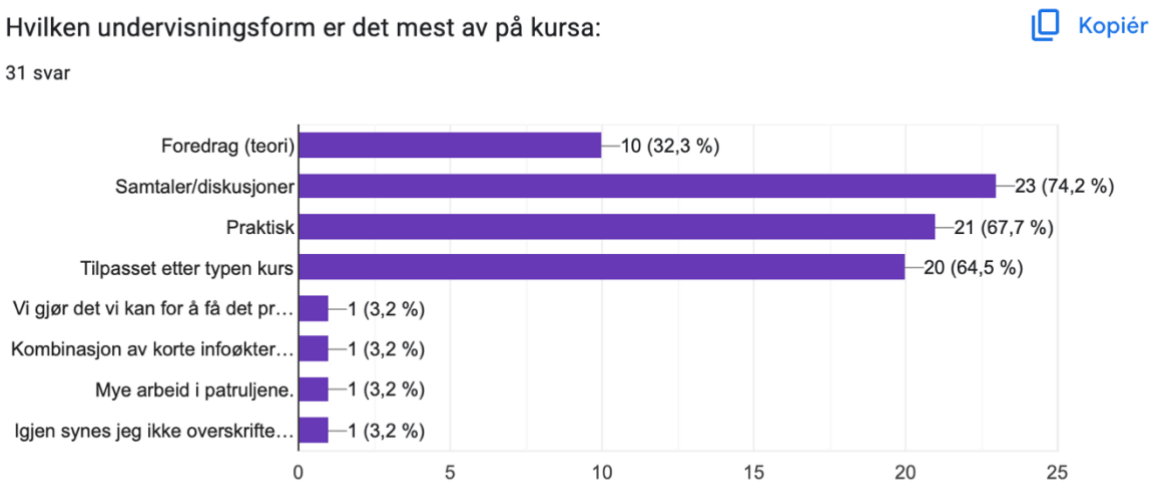
Dette kan tolkes til at kursinformasjonen i stor grad blir overført til de som er aller mest aktive i form av "rykter" som blir delt i samtaler med andre ledere. Det er et savn etter å systematisere kursinformasjonen på en felles plattform.

Undervisningsform

De fleste ønsker å ha mest mulig praktiske kurs med mulighet for diskusjoner, samtidig som det er behov for noe teori. Her er det noenlunde samsvar mellom ledertrenere og deltakere.
Deltakere svarer:

Ledertrenere svarer:

Jeg savner de gamle trinnkursene, de var mer praktisk. Det å blant annet ta bort grunnleggende førstehjelp fra trinn 1 var ett dårlig valg. Ja det finnes flott førstehjelpskurs man kan ta, men opplever at mange ikke gjør det nå som det ikke er en del av trinnkursene. De kursplanene som er nå har mye bra i seg, men det er mye tungt teoretisk stoff. Vi har fått til en ganske bra balanse i vårt trenerteam, men vi får fortsatt tilbakemeldinger på at det er for mye teoretisk stoff og litt for lite praktisk øvelse.
I mitt hode som i mange andres, så er praktisk friluftsliv som er selve grunnmuren vår og da må vi ikke ta dette bort fra kursene.

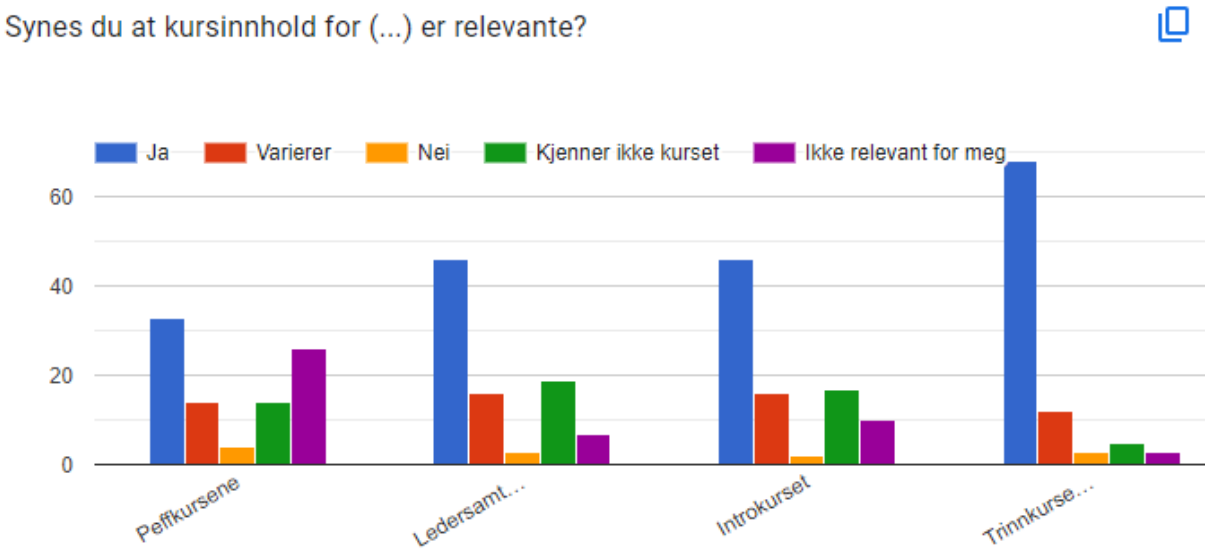
Mye er relevant, men skulle ønske forslagene på aktiviteter kunne vært mer praktiske innimellom. Spesielt peffkursene. På TG synes jeg det var vanskelig å få en god oversikt via kursplanen uten å snakke med de

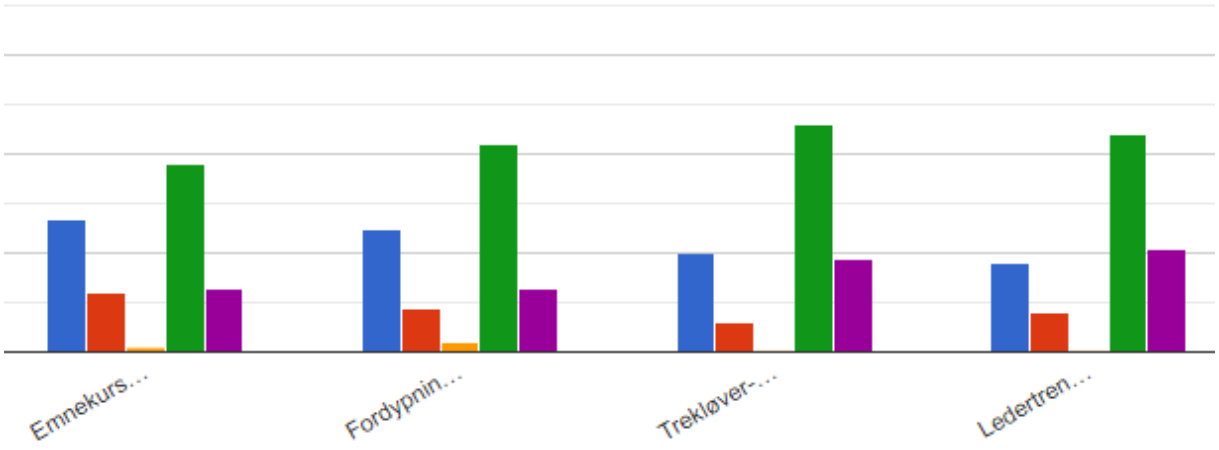
Har kjørt Peff 1 i 10 år og har lagt om mye, men er fortsatt i kamp med teori som deltakerne ikke har noen glede av.

Kursinnholdet sin relevans:

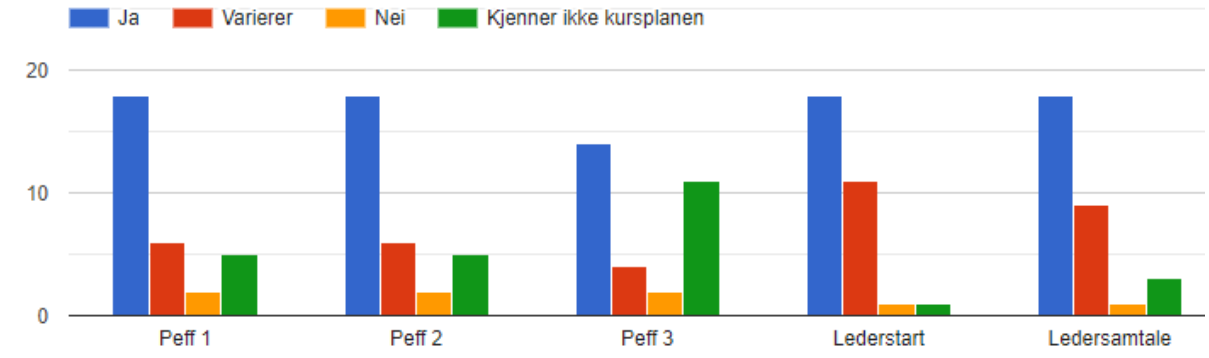
Vi ser tydelig at det ikke er alle kurs som er like godt kjent (Grønn søyle representerer at de ikke har kjennskap til kursplanen).

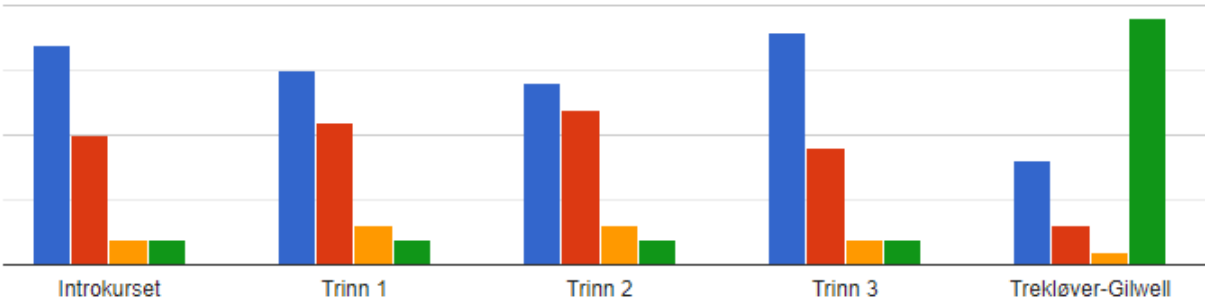
Deltakere svarer:

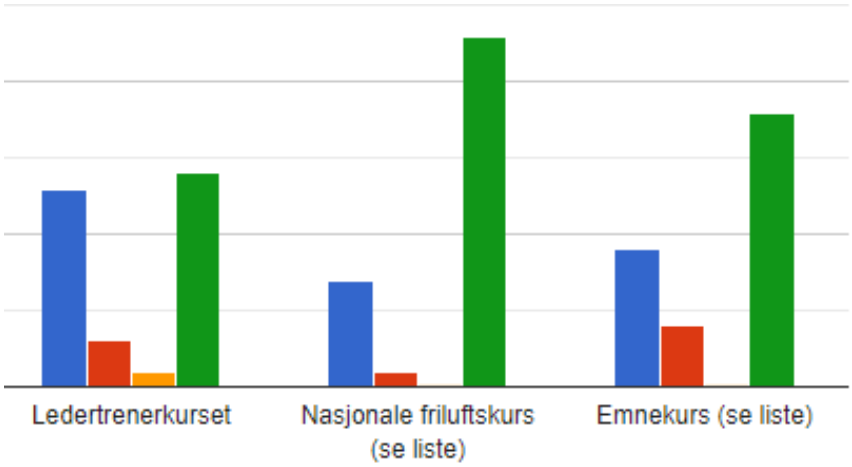

Ledertrenere svarer på relevans

Hvordan motiverer dere ledere slik at dere blir flere ledertrenere:

Snakker med de vi kjenner som vi tenker kan tenke seg å bli med i stab - og tar det derfra

Snakker med lederne og tar direkte kontakt med dem vi tenker som kan passe til å være ledertrener

Jobber direkte

Forsøker både i form av fremsnakking, direkte markedsføring av kurs samt går direkte på den aktuelle kurs/lederkandidaten.

Lar de delta som veileder assistenter

Vi inviterer de med som veilederassistenter og tilbyr de ledertrenerkurs

spør aktuelle kandidater om å være med som veiledere og praktisk stav på kursene, før de spørres om å være ledertrenere

vi tar personlig kontakt med de vi mener at bør prøve seg i kursstaber.

(Spørreundersøkelse kretser, ledertrenere, deltakere august 2023)

Vedlegg 2 – Menti fra KL/KS Våren 2023

Bilder fra menti på KL/KS, 18.-20. mars på Sørmarka

Hva fungerer bra med ledertrening i kretsen din?

Hva er største utfordring med ledertrening i kretsen din?

Hva kan din krets bidra med i ledertrening nasjonalt?

Hva ønsker din krets av ledertrening nasjonalt?

